

ประเมินความพึงพอใจการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่
The Assessment the Satisfactory of Administration of Good
Government of Mahachularongkorrajvidyalaya University,
Phrae Campus

อรอนงค์ ววงค์^๑
Onanong Woowong

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบเชิงสำรวจเพื่อศึกษาการประเมินความพึงพอใจการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสภาวิทยาเขตแพร่ คณะกรรมการประจำวิทยาเขตแพร่ คณะกรรมการวิทยาลัยสงฆ์แพร่ คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ และนิสิต จำนวน ๓๙๙ รูป/คน และวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยพบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ประเมิน ความพึงพอใจ การบริหารจัดการ

---

^๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

Abstract

This research was a survey study. The objective this work was to assess the satisfactory of administration of good government of Mahachularongkor rajavidlayala University, Phrae Campus. The sampling groups were the Council University Community, Phrae Campus, Phrae Office Community, Phrae Buddhist College Community, lecturer, officer and student about 399 persons. The statistics were used percentage, mean, and standard deviation. It was found that result of assessments the satisfactory of administration of good government of Mahachularongkorrajavidlayala University, Phrae Campus in overall were at much revel.

Keywords: Assessment, Satisfactory, Administration

บทนำ

ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบันทำให้การบริหารงานไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ หรือภาคเอกชน ต้องทันต่อกระแสของความเปลี่ยนแปลง เพื่อที่จะนำประเทศชาติให้มีการพัฒนาก้าวหน้าการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นหลักการในการบริหารที่ทำให้การปฏิบัติงาน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งตาม^๒ มาตรฐานหลักธรรมาภิบาลของการบริหารอุดมศึกษาการบริหารจัดการอุดมศึกษาต้องคำนึงถึงความหลากหลายซึ่งมีตัวบ่งชี้ ดังนี้ คือมีการบริหารจัดการบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเภทสถาบันและสังคมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างอิสระทางวิชาการ มีการบริหารจัดการทรัพยากรและเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการจัดการศึกษา มีระบบและวิธีการต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและคุ้มค่าคุ้มทุน มีระบบการประกันคุณภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การบริหารการศึกษามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ จำต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการบริหารเดิมที่ไม่พึงปรารถนา และไม่สอดคล้องกับแนวทางการบริหารตามแนวปฏิรูปการศึกษา เน้นการบริหารโดยองค์คณะบุคคล หรือการบริหารแบบมีส่วนร่วม^๓

จากสภาพการปฏิบัติงานปัจจุบัน ยังคงประสบปัญหาบางประการที่ไม่เอื้อต่อหลักธรรมาภิบาล ในสังคมไทยเช่น ลักษณะวัฒนธรรมประชาธิปไตย ที่คนส่วนใหญ่ยึดมั่นสิทธิเสรีภาพของตนเอง และคาดหวังให้คนอื่นต้องมีหน้าที่ต่อตนเอง หรือ มักเรียกร้องความเสมอภาค เมื่อตนเองต้องการเสมอกับผู้อื่น หรือในระบบอุปถัมภ์ จะไม่เอื้อต่อหลักธรรมาภิบาล

---

^๒ ประกาศมาตรฐานอุดมศึกษา ,กระทรวงศึกษาธิการ, (๒๕๔๙) ,หน้า ๒ (อัตรสำเนา)

^๓ อีระ รุญเจริญ และคณะ (บรรณาธิการ), **การบริหารเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้**, (กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง, ๒๕๔๖),หน้า ๑๒.

๑๖ วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่ ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๙)

โดยเฉพาะหลักความเท่าเทียม และความเสมอภาค ซึ่งในระบบอุปถัมภ์จะมีลักษณะของการเป็นเจ้านายกับลูกน้อง ผู้ใหญ่กับผู้น้อย ซึ่งนำไปสู่สิทธิพิเศษ^๔

จากเหตุผลดังกล่าว เพื่อการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ มีการบริหารจัดการบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยใช้หลักธรรมาภิบาลตามประกาศมาตรฐานอุดมศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจประเมินความพึงพอใจการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ มีผลเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

ประเมินความพึงพอใจการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

ขอบเขตการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ๑๐ ข้อ คือ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักการรับผิชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค หลักมุ่งเน้นฉันทามติ

๒. ขอบเขตสถานที่

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

---

^๔ บุชบง ชัยเจริญ และบุญมี ลี, **ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๖), หน้า ๗๕.

๓. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งหมด ๖๕๖ รูป/คน

สถานภาพ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
คณะกรรมการสภาวิทยาเขตแพร่	๑๘	๑๑
คณะกรรมการประจำวิทยาเขตแพร่	๗	๔
คณะกรรมการวิทยาลัยสงฆ์แพร่	๑๒	๗
คณาจารย์และเจ้าหน้าที่	๓๔	๒๑
นิสิต	๕๘๕	๓๕๖
รวม	๖๕๖	๓๙๙

สุ่มตัวอย่างใช้สูตรทาร์ยามานะ (Taro Yamane) ในการคำนวณ ได้กลุ่มตัวอย่าง ๓๙๙ รูป/คน และนำกลุ่มตัวอย่างมาแบ่งเป็นสัดส่วนจากประชากรที่มีอยู่

๔. ขอบเขตระยะเวลา

ปีการศึกษา ๒๕๕๗

๕. ตัวแปรที่ศึกษา

๑) ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา

๒) ตัวแปรตาม ได้แก่ หลักธรรมาภิบาล ๑๐ ข้อ ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค หลักมุ่งเน้นฉันทามติ

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรประกอบด้วย คณะกรรมการสภาวิทยาเขตแพร่, คณะกรรมการประจำวิทยาเขตแพร่, คณะกรรมการวิทยาลัยสงฆ์แพร่, คณาจารย์และเจ้าหน้าที่, นิสิต จำนวน ๖๕๖ รูป/คน

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย คณะกรรมการสภาวิทยาเขตแพร่, คณะกรรมการประจำวิทยาเขตแพร่, คณะกรรมการวิทยาลัยสงฆ์แพร่, คณาจารย์และเจ้าหน้าที่, นิสิต จำนวน ๓๙๙ รูป/คน

สุ่มตัวอย่างใช้สูตรทาร์ยามาเน (Taro Yamane) ในการคำนวณ ได้กลุ่มตัวอย่าง ๓๙๙ รูป/คน และนำกลุ่มตัวอย่างมาแบ่งเป็นสัดส่วนจากประชากรที่มีอยู่

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการวิจัย คือ

แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจการบริหารจัดการตามหลัก ธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่แบบสอบถามแบ่งเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ประเภทผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจการบริหารจัดการตามหลัก ธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคอร์ท (Likert) มี ๕ ระดับ คือ

ระดับ ๕ หมายความว่า ระดับมากที่สุด

ระดับ ๔ หมายความว่า ระดับมาก

ระดับ ๓ หมายความว่า ระดับปานกลาง

ระดับ ๒ หมายความว่า ระดับน้อย

ระดับ ๑ หมายความว่า ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทั่วไป

ผลการวิจัย

๑. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ พบว่า

เพศชาย จำนวน ๒๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๗๐ เพศหญิง จำนวน ๑๑๗ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๐

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง ๒๑-๓๐ ปี จำนวน ๑๒๗ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๒๐ อายุ ๔๑-๕๐ ปี จำนวน ๙๔ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๘๐ ต่ำกว่า ๒๐ ปี จำนวน ๕๘ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๕๐ อายุ ๕๑-๖๐ ปี จำนวน ๑๖ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๖๐ และอายุตั้งแต่ ๖ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๐

เป็นนิสิต จำนวน ๓๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๙๐ รองลงมา คณะกรรมการสภาวิทยาเขตแพร่ จำนวน ๑๑ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๖๐ เจ้าหน้าที่ ๑๑ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๐ อาจารย์ จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๘๐ คณะกรรมการวิทยาลัยสงฆ์แพร่ จำนวน ๕ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๔๐ และคณะกรรมการวิทยาเขตแพร่ จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๐

กำลังศึกษาอยู่ปริญญาตรี จำนวน ๒๒๓ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๕๐ รองลงมา ปริญญาตรี จำนวน ๕๓ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๑๐ กำลังศึกษาปริญญาโท จำนวน ๔๘ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๗๐ ปริญญาโท จำนวน ๑๖ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๖๐ ปริญญาเอก จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๘๐ และ กำลังศึกษาปริญญาเอก จำนวน ๑ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๐

๒. ผลการประเมินความพึงพอใจการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในแต่ละข้อ พบว่า

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ๑๐ ข้อ ของวิทยาเขตแพร่ อยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =๔.๐๓, S.D.=๐.๗๖) และถ้าพิจารณารายด้านจะพบว่าด้านที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกคือ หลักการมีส่วนร่วม คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =๔.๑๑, S.D.=๐.๗๗) หลักมุ่งฉันทามติ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =๔.๑๐, S.D.=๐.๗๖) หลักความเสมอภาค คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =๔.๐๗, S.D.=๐.๗๒, ๐.๗๕) หลักภาวะความรับผิดชอบ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =๔.๐๕, S.D.=๐.๗๔) หลักนิติธรรม คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =๔.๐๕, S.D.=๐.๗๔) หลักกระจายอำนาจ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =๔.๐๓, S.D.=๐.๗๔) หลักความโปร่งใส คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =๔.๐๑, S.D.=๐.๘๗) หลักประสิทธิภาพ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =๔.๐๐, S.D.=๐.๗๐) หลักประสิทธิผล คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =๓.๙๗, S.D.=๐.๗๕) หลักตอบสนอง คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =๓.๙๕, S.D.=๐.๗๖)

วิจารณ์

จากการวิจัยที่ค้นพบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ มีการนำหลักธรรมาภิบาล ๑๐ ข้อมาบริหารจัดการ ซึ่งผลการสำรวจของบุคลากร นิสิตของมหาวิทยาลัยมีความพึงพอใจอยู่มาก ควรมีการพัฒนาการบริหารจัดการด้านแรงจูงใจ ด้านการส่งเสริมกระจายอำนาจในการตัดสินใจต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น เวลาในการรับส่งนิสิต โรงทาน สื่ออินเทอร์เน็ต

เอกสารอ้างอิง

ธีระ รุญเจริญ และคณะ (บรรณาธิการ). **การบริหารเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง, ๒๕๔๖.

บุษบง ชัยเจริญ และบุญมี ลี. **ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล**. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๖.

ประกาศมาตรฐานอุดมศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๙. (อัดสำเนา)

